

I'VAVPOTIČ

GLEDALIŠKI LIST

IZDAJA UPRAVA NA
RODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI · UREJA
OTON ŽUPANČIČ

CENA 6K

Spored za 37. teden

Drama

Torek, 24. maja	— Elga.	A
Sreda, 25. maja	— Elga. V prid Udruženju gledaliških igralcev.	Izven.
Četrtek, 26. maja	— Navaden človek.	Izven.
Petek, 27. maja	— Zaprto.	
Sobota, 28. maja	— Elga.	B
Nedelja, 29. maja	— Kozarec vode. V prid Udruženja gledaliških igralcev.	Izven.
Poned., 30. maja	— Kozarec vode.	E

Opera

Torek, 24. maja	— Carmen.	C
Sreda, 25. maja	— Zaprto.	
Četrtek, 26. maja	— Carmen.	E
Petek, 27. maja	— Zaprto.	
Sobota, 28. maja	— Vaška šola. Pieretin pajčolan.	C
Nedelja, 29. maja	— Zlatorog. Po znižanih cenah.	Izven.
Poned., 30. maja	— Zaprto.	

ELGA

Šest slik. Spisal Gerhard Hauptmann; prevel Josip Wester.

Režiser: A. DANILO.

Osebe v prvem in zadnjem prizoru:

Nemški vitez	g. Kuratov.
Njegov sluga	g. Strniša.
Menih	g. Rogoz.

V sanjskih prizorih:

Grof Starženski	g. Rogoz.
Marina, njegova mati	gna Wintrova.
Elga, žena Starženskega	ga Danilova.
Mala Elga	* * *
Dimitrij, } Elgina brata {	g. Peček.
Griška, }	g. Kralj.
Oginski, Elgin bratranec	g. Drenovec.
Timoška, oskrbnik	g. Čengeri.
Dortka, Elgina hišna	ga Juvanova.
Dojka male Elge	gna Gradišarjeva.
Prvi in drugi sluga	gg. Škerlj in Rakuša.
Dva oboroženca	* * *

Navaden človek

Šala v treh dejanjih. — Srbsko spisal Branislav Nušič.
Poslovenil Fr. Govekar.

Režiser: ZVONIMIR ROGOZ.

Arsa Miličević, trgovec	g. Ločnik.
Marija, njegova žena	ga Danilova.
Dušan, { njuna otroka {	g. Gaberščik.
Zorka, {	gna Gorjupova.
Vičentije Petrović, višji uradnik v p.	g. Plut.
Sofija Damujanovičeva, vdova	ga Juvanova.
Žarko, njen sin	g. Drenovec.
Jovanče Micič, trgovec iz Jagodine	g. Danilo.
Persa, njegova žena	gna Rakarjeva.
Nikola, sluga Miličevićev	g. Rakuša.

Godi se blizu Beograda v vinogradu Miličevićevem na Topčiderskem brdu.

Kozarec vode

Veseloigra v petih dejanjih. Spisal Eugène Scribe; prevel
O. Župančič.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Kraljica Ana	ga Šaričeva.
Vojvodinja Marlborough	ga Zofija Borštnikova.
Henri de Saint-Jean, vicomte de Bo- lingbroke	g. Putjata.
Masham, praporščak v gardnem polku	g. Železnik.
Abigaila, sorodnica vojvodinje . . .	gna Vera Danilova.
Marki de Torey, poslanec Ludo- vika XIV.	g. Šubelj.
Thompson, vratar kraljičin	g. Smerkolj.
Lady Abermale	gna Gabrijelčičeva.

Godi se v Londonu v saint-jameski palači.

V četrtem dejanju plešeta ga Poljakova in ga Nikitina menuet.

CARMEN

Opera v 4 dejanjih po Prosperu Mérimée-ju napisala
H. Meilhac in L. Halévy, vglasbil G. Bizet.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Carmen (mezzo-sopran)	gna Thierry.
Don José, dragonski podčastnik (tenor)	g. Drvota.
Escamillo, toreador (bariton)	g. Pribislavski.
Micaëla, kmečko dekle (sopran)	gna Zikova.
Frasquita, ciganka (sopran)	gna Thalerjeva.
Mercédes, ciganka (sopran)	gna Šterkova.
Dancairo, tihotapec (tenor)	g. Mohorič.
Remendado, tihotapec (tenor)	g. Trbuhovič.
Zuniga, dragonski častnik (bas)	g. Zathey.
Morales, dragonski podčastnik (bariton)	g. Zorman.

Ljudstvo, vojaki, otroci, delavke tovarne za cigarete, tihotapci.

Plese priredil g. baletni mojster Pohan. Plešejo: gospodične
Svobodova, Chladkova, Špirkova, Bežkova, g. Pohan in
baletni zbor.

Nove dekoracije naslikal g. V. Skružný.

Godi se na Španskem v začetku 19. stoletja.

Prva vprizoritev leta 1874. v Parizu.

I. Trg v Seville. Micaëla išče med vojaki svojega zaročenca Don José-ja; ker ga ne najde, zopet odide. Z novo stražo pride José. Ko se začuje zvonec tovarne za cigarete, pridejo delavke, med njimi Carmen, obče znana krasna koketa. Mladič, ki so jo že pričakovali, se ji laskajo, ne da bi kaj dosegli; njej je vseč edino le José. Vrnivša se Micaëla prinese Joséju pismo od doma in mu pripoveduje o ljubezni njegove skrbne matere. José se ganjen spominja ljubeče

matere in rojstnega kraja ter naroči odhajajoči Micaëli, naj mater plesrčno pozdravi in poljubi. V tovarni nastane prepir in pretep, zato pošlje poveljnik straže Zuniga narednika Joséja, da napravi red. José privede iz tovarne Carmen, ki je bila neko tovarišico ranila. Poveljnik zapove Carmen zvezano odvesti v zapor. Carmen, dobro vedoč, da lahko omami vsakega moškega, se začne prilizovati Joséju in res kmalu doseže svoj namen. José se strastno zaljubi vanjo ter jo na poti v zapor izpusti. Zuniga, zapazivši to prevaro, zapové odvesti Joséja v zapor.

II. Na vrtu krčme. Tihotapci in cigani plešejo in popivajo. Začuje se veselo petje prihajajočih »toreadorjev«; med njimi je slavnj zmagovalec Escamillo. Vsa družba ga navdušeno pozdravi, in Escamillo pripoveduje o svoji zadnji zmagi v bikoborbi. Po odhodu Escamilloven prigovarjajo tihotapci Carmen, naj gre ž njimi, Carmen pa jih zavrne, poudarjajoč, da pričakuje svojega ljubčka. José pride in kmalu ga Carmen zopet očara s petjem in plesom. Toda začuje se vojaški signal, ki kliče Joséja domov. Carmen je užaljena, da jo hoče José tako kmalu zapustiti, zato mu porogljivo veli, naj le gre nazaj v kasarno. Baš ko se José napoti domov, potrka zunaj na vrata Zuniga, ker pa mu nihče ne odpre, kar siloma sam odpre in vstopi. Zuniga zapove Joséju, naj gre takoj domov, José se mu upre ter celo preti s sabljo. Tihotapci razorožijo Zunigo in ga, rogaje se mu odvedo. Po rahlem odporu se José pridruži tihotapcem.

III. V soteski. Tihotapska družba hoče po naporni poti počivati, poprej pa naj se preiščejo pota, je li kje skrit kak carinar. José pa naj mej tem straži odloženo blago.

Joséjeva mati je poslala Micaëlo iskat sina. Micaela pride vsa zbegana in ko zazre Joséja na skali, ki hoče baš ustreliti prihajajočega Escamilla, se silno ustraši in pobegne. Na vprašanje Joséjevo, česa tu išče, odgovori Escamillo, da je prišel k svoji ljubici Carmen. Po kratkem prerekanju se začne boj z nožem; José bi bil Escamilla premagal, če bi ne bila prihitela Carmen na pomoč. Carmen hoče z Escamillom proč, José pa ji to zabrani. Micaëla roti Joséja naj se vrne domov k umirajoči materi. Globoko ganjen se odpravlja José z Micaëlo na pot, nezvesti Carmen pa reče, da se bosta kmalu zopet videla.

IV. Pred areno v Seville. Ljudstvo pričakuje slovitega Escamilla in ga prihajajočega navdušeno pozdravlja. Carmen želi biti priča nove zmage svojega Escamilla in ne posluša svarjenja svojih tovarišic. Ko hoče Carmen vstopiti v areno, jo ustavi José, roteč jo, naj gre z njim, ona pa mu pove, da ljubi Escamilla. José jo ponovno roti, toda zaman: ona sname prstan, ki ji ga je bil podaril José in mu ga vrže pod noge. Besen ji zabođe José nož v srce, da se zgrudi mrtva.

17.

Vaška šola

Opera v enem dejanju po starojaponski drami „Terakoya“;
spisal in vglasbil F. Weingartner.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: G. TRBUHOVIČ.

Gemba, komornik prejšnjega cesarja (bas)	g. Zathey.
Matsuo, vazal prejšnjega cesarja, v službi sedanjega cesarja (tenor)	g. Drvota.
Schiò, njegova soproga (sopran)	gna Thalerjeva,
Kotarò, njiju 12letni sin (mezzo sopran)	gna Vera Danilova.
Kvan Shusai, sin prejšnjega cesarja, 12 let star, nekoliko podoben Kotarò-ju (sopran)	ga Trbuhovičeva.
Genzò, učitelj (bariton)	g. Romanovski.
Tonami, njegova soproga (mezzo sopran)	gna Šterkova.
Chomà, kmečki deček (sopran)	gna Šuštarjeva.
Jecljavec, 15leten bebast deček (tenor)	g. Trbuhovič.
Sansúke, stari sluga Matsuo-ja	g. Zorman.
Učenci {	gna Pompejeva.
	gna Fajgljeva.
	gna Jeromova.
	gna Ponikvarjeva.
	gna Koreninova.

Spremlstvo Gembe in Matsuo-ja, vojaki, kmetje in kmetice,
mladež.

Godi se v šoli Genzò-jevi na vasi blizu prestolice na
Japonskem.

Prejšnji cesar japonski je zapustil 12letnega sina Kvan-Shusai-ja, katerega je bil svoj čas Matsuo, vazal prejšnjega cesarja, skrival privedel k učitelju Genzoju, kjer se princ sedaj vzgaja. — Komornik sedanjega cesarja Gemba zasleduje Kvan-Shusai-ja, kojega naj na povelje cesarja usmrti. Učitelj Genzò ve o tem naklepu, zato skrbno čuva princa. — Schiò, soproga Matsuo-ja, privede k učitelju Genzoju svojega 12letnega sina Kotarò-ja v odgojo. Ta deček Kotarò je po licu in stasu podoben princu, zato sklene učitelj Genzò žrtvovati ga na mestu princa. Komaj pa je bil Genzò

storil ta sklep in razodel namen svoji ženi Tonami, se začuje prihod biričev, ki so obkolili njegovo hišo, da bi izsledili princa.

Na povelje cesarjevo prideta Gëmba in Matsuo z biriči v hišo učiteljevo in zahtevata usmrčenje Shusaija. Genzò izjavi, da jima takoj prinese prinčevo glavo, odide, izvede, kar je nameraval in prinese skrinjico, v kateri se nahaja glava usmrčenega Kotaroja.

Matsuo proglasi, da je to brezdvomno glava Shusaija, v resnici pa spozna, da je glava njegovega sina Kotaroja, ki ga je prostovoljno žrtvoval, da bi rešil princa.

Ker je bila s tem smrt princa Kvan-Shusaija uradno ugotovljena, odidejo vsi in Gëmba hiti cesarju javit uspeh.

Mati usmrčenega dečka, Schiò, hoče svojega sina še enkrat videti in objeti, Genzò pa hoče i njo umoriti, da bi ne izdala prevare. Zbegana Schiò pa zgrabi pult svojega sina in tako odvrne smrtni udarec. Meč zadene pult, ga razkolje in iz pulta padejo stvari, ki so bile pripravljene za pogreb Kotaroja. Učitelj Genzò in baš prihajajoči princ Shusai spoznata, da je bil Kotaro veliko dušno žrtvovan. Matsuo, ki se je vrnil, izjavi, da to ni nikaka žrtev, temveč viteška dolžnost, ker s tem je rešeno življenje pravega cesarja: princa Kvan Shusaija.

Matsuo veli, naj se princ odvede daleč proč v samoto, kjer naj čaka, dokler ne bo zopet poklican na prestol. Vsem navzočim pa ukaže, naj nihče ne izda, da je bil usmrčen Kotaro namestu princa.

Pieretin pajčolan

Pantomima v treh dejanjih. Napisal A. Schnitzler. Vglasbil
E. pl. Dohnányi.

Dirigent: A. NEFAT. Koreograf in režiser: V. POHAN.

Harlekin		g. Pohan.
Piereta, njegova nevesta		gna Svobodova.
Pierot, njen ljubček		gna Bežkova.
Pieretina mati		gna Vrhunčeva.
Pieretin oče, državni svétnik		g. Izane.
Fredi,	} prijatelji Pierotovi {	gna Špirkova.
Florestan,		gna Chladkova.
Anica,		gna Japelova.
Netka,		gna Volbenkova.
Zaspani pianist		g. Simončič.
Drugi pianist		* * *
Pierotov sluga		g. Habič.
Svetnikov sluga		g. Mencin.
Prva plesalka		ga Poljakova.
Druga plesalka		gna Nikitina.

Svatje. — Godi se na Dunaju.

I. Pierot sedi žalosten v svoji sobi, ves nesrečen, da se Piereta namerava omožiti. Spominja se minule sreče in plaka. Prihaja več sela družba njegovih prijateljev in mu prigovarja, naj se gre z njimi zabavat. Pierot odkloni, prijatelji ga zasmehujejo in odidejo. Pierot hoče za njimi, ali skozi okno zagleda k njemu prihajajočo Piereto ter jej hiti naproti. Ko vidi Piereto v svatbenem pajčolanu, jo vpraša: čemu to? Piereta mu odgovori, da hoče z njim umreti. Pierot jej popisuje krasoto življenja, ako bi z njim pobegnila, Piereta pa meni, da brez denarja ni moči pobegniti. Pierot sklene z njo umreti, predlaga jej skupno večerjo, pri kateri naj se oba zastrupita. Pri večerji se Piereta ne more odločiti, da bi pila strup, Pierot ga nato izpije sam. Piereta zaman išče ostanek strupa, da bi končala svoje življenje, v razburjenosti prosi mrtvega Pierota odpuščanja, zbeži in pozabi svoj svatbeni pajčolan.

II. Na svatovščini prigovarjajo prijatelji Harlekinu, naj zapleše s Piereto četvorko. Ali Pierete ni, izginila je — kam? — nihče ne ve. Prestrašeni Harlekin vpraša starše, ali tudi oni nič ne vedo. Zaman preiščejo vso hišo. Harlekin zruši v svoji blaznosti veselo svatovščino. Piereta se prikaže pri vratih. Na ponovno vprašanje, kje je bila, se izgovarja rekoč, da hoče plesati. Harlekin pogreši svatbeni pajčolan in hoče vedeti, kje je. Piereti se prikaže v duhu mrtvi Pierot, — — — groza jo obide. — — — Harlekin ji veli, da mora najti svatbeni pajčolan. Mrtvi Pierot se ji zopet v duhu prikaže in jo vabi, naj gre ž njim. Piereta gre za fantomom, Harlekin za njo.

III. Piereta pride s Harlekinom v sobo mrtvega Pierota. Harlekin najde svatbeni pajčolan, bega po sobi in zagleda mrtvega Pierota, očitajoč Piereti, da je s Pierotom popivala. Ker Harlekin misli, da mrtvi Pierot le spi, ga hoče vzbuditi. Preplašena Piereta hoče zbežati. Harlekin spozna, da je Pierot mrtev, v glavo mu šine grozna misel. Posadi mrtvega Pierota za mizo, mu čita njegova ljubezenska pisma, sede za mizo in napije mrtvecu. Pred mrličem hoče poljubiti Piereto, ona pa se brani. Harlekin se globoko klanja mrliču, odide in zaklene sobo. Piereta od groze zblazni. Jutro je. Vesela družba prijateljev se vrača k groznemu prizoru: Pierot in Piereta sta mrtva.

ZLATOROG

Opera v štirih dejanjih po R. Baumbachu napisal R. Brauer,
prevel Cvetko Golar. Vglasbil Viktor Parma.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: F. BUČAR.

Katra, krčmarica (mezzo-sopran)	. . .	gna Vrhunčeva.
Jerica, njena hči (sopran)		gna Thalerjeva.
Janez, lovec (tenor)		g. Kovač.
Špela, planšarica (alt)		gna Šterkova.
Jaka, planšar (bas)		g. Zupan.
Tondo, lovec (bariton)		g. Pribislavski.
Marko, beneški trgovec (bariton)	. . .	g. Romanovski.
Beneški trgovci	{	g. Simončič.
		g. Rus.
		g. Erklavec.
		g. Ribič.
Učitelj		g. Povše.
Rojenice	{	gna Vrhunčeva.
		gna Šuštarjeva.
		ga Trbuhovičeva.

Strelci, gostje, otroci.

Plese priredil baletni mojster g. Pohan. Plešejo gne Svobodova, Chladkova, Špirkova, Vavpotičeva in baletni zbor. — Nove dekoracije naslikal g. Skružny.

Godi se na planinah pod Triglavom in v Soški dolini sredi
18. stoletja.

I. V planšarsko kočo pod Triglavom pride lovec Janez prenočevati. Stari planšar Jaka in mlada planšarica Špela ga prijazno pozdravita, občudujeta lovski plen in povabita Janeza za mizo. Jaka pripoveduje o prekrasnem, divnem vrtu pod Triglavom, o kraljestvu belih žen, rojenic. Čreda belih divjih koz, na čelu jim Zlatorog, čuva ta raj. Jaka svari Janeza, naj nikar ne strelja na Zlatoroga, kajti iz krvi ranjenega Zlatoroga vzklije triglavska roža, katero Zlatorog pojé in nato zopet ozdravi, strelec pa pogine. Oni pa, komur so stale ob zibeli rojenice, premaga Zlatoroga in odklene z njegovim zlatim rogom jamo v Bogatinu, kjer se nahaja ogromen zaklad. — Jaka se posloví in gre leč. Janez se dobrika Špeli, ona pa, dasi ga ima rada, mu želi lahko noč, ter odide. Janez leže utrujen na preprosto ležišče, zaspi in sanja o rojenicah in Zlatorogu.

II. Pred gostilno ob soškem mostu ljudstvo popiva in pleše. Bogata krčmarica Katra je podarila svilen plašč za soho Jezuščka, zato ji poje slavo šolska mladina, nakar Katra učitelja in otroke pogosti. Prihajajoči mladenič Tondo se jezi, da pri tekmovalnem streljanju nikdar ni zadel, pač pa je trikrat zadel tuj lovec iz Trente in prejel vse tri dobitke. Zdajci privre vesela družba strelcev, proslavljajoč zmagovalca Janeza, lovca iz Trente. Ko stopi na prag krčme Jerica, hči Katrina, jo Janez ves omamljen občuduje — ali tudi Jerica čuti, da jej utriplje srce za Janeza. Janez prosi mater Katro, naj mu dovoli plesati z Jerico, kar pa Katra šele po daljšem odporu dovoli.

III. V gostilni. Janez pride že na vse zgodaj popraševati po Jerici, Špela mu odgovarja porogljivo. Ko vstopi Jerica, hiti Janez k njej, oba si srečna zatrjujeta večno ljubezen. Janez ji podari šopek cvetic in odide. Špela, ki ljubi Janeza, zbada Jerico, češ, da je zvest le tisti mladenič, ki so mu stale ob zibeli rojenice. Jerica nato pove, da so stale Janezu rojenice ob zibeli, on sam da ji je to rekel in ji celo podaril cvetic iz kraljestva rojenic. Špela pa se li dalje roga in meni, da bi bil Janez moral prinesiti blesteče demante iz Bogatina, ako bi bil varovanec rojenic. Na cesti zadoni poštni rog; prišla je pošta in z njo petero beneških trgovcev, med njimi bogati Marko. Jerica natoči gostom vina, Marko napije krasni Jerici, ji takoj razodene mahoma vzplamenelo ljubezen in ji podari

za spomin zlato verižico, katero Jerica očarana sprejme. Vstopivši Janez vidi vse to in prosi Jerico, naj vrne verižico, sicer pogubi njiju srečo, Jerica pa ga ne posluša, nakar Janez užaljen odide.

IV. V kraljestvu rojenic. Planinske cvetice spé. Prebujene po jutranji zarji začno svoj ples, ki ga končajo po prihodu rojenic. Ko se prikažejo planinske koze z Zlatorogom, se strnejo vse cvetice krog njih in polagoma izginejo. Janez namerava ustreliti Zlatoroga, Špela ga svari, on pa je ne posluša, ustrelil in takoj pade mrtev v prepad. Obupana Špela ga išče in končno najde mrtvega.

Kozarec vode.

Zgodovinsko ozadje veseloigre Kozarec vode je sledeče: Anglija je že deset let zapletena v vojno z Ludovikom XIV. Ko je umrl zadnji Habsburžan v Španiji Karol II., brez otrok, je hotel posaditi Ludovik XIV. na španski prestol svojega vnuka Filipa Anžovinca; zoper to namero se je dvignila skoraj vsa Evropa. Najhujši protivnik Ludovika XIV. je bil angleški kralj Viljem III., naslednik Stuartovca Jakoba II., ki je živel v pregnanstvu na Francoskem. Viljem je sklenil s cesarjem Leopoldom in s Holandijo trozvezo na bran in bor zoper Francoze. Ko je Viljem brez otrok umrl, je podedovala njegova naslednica Ana, protestantska hči Jakobova, po njem vojno in trozvezo. — Po več ljutih porazih je bil Ludovik XIV. pripravljen, začeti mirovna pogajanja; toda v Angliji je bila stranka whigov, na čelu ji vojvoda Marlborough in njegova spletkarska žena, za nadaljevanje vojne. Whigi so se opirali zlasti na trgovske kroge. Proti njim je narasla močna opozicijska struja (toriji), katero sta vodila Sir Harley in Lord Bolingbroke. V sreču je bila za toristično stranko tudi kraljica Ana, toda mogočna vojvodinja Marlborough jo je umela držati pri whigih, dokler ni ljudska nejevolja zavoljo vedno večjih davkov prikipela do vrhunca; na kraljico Ano je dobila vpliv Abigaila Hill, in po nji Bolingbroke. Kako je trozveza Abigaila-Masham-Bolingbroke izpodrinila oblastno prvo dvorsko damo, vojvodinjo Marlborough, in whigsko stranko, nam predočuje Scribe v svoji veseleigri.

* * *

Za tri ure verujmo, da je dolgotrajno špansko nasledstveno vojno — vojno vseh zahodno-evropskih držav — končal kozarec vode. — „Nemara mislite, kakor vsi, da izhajajo politične katastrofe, revolucije, propadanja držav od velikih, globokih in tehtnih vzrokov... Kaj še! Države osvajajo in vladajo junaki, veliki ljudje; te velike ljudi same pa vodijo njih strasti, njih muhe, njih ničemurnosti...“ — Carlyle, slavospevnik herojev, stresa glavo nad tako neresnim zgodovinskim naziranjem. Scribe pa, Francoz od nog do glave, bi ga potapljal po rami: Ne bodimo prečmerni; jaz vas hočem tri urice lahno zabavati in nič drugega. Sicer se pa komedijograf lahko sklicuje na slavne predhodnike takega pojmovanja zgodovine. Sam modri Pascal je zapisal domislico: „Kdor hočeš spoznati do dna človeško ničemurnost, premisli

samo vzroke in posledice ljubezni. Vzrok ji je neznatna malenkost, ki ti je samemu nejasna — „un je ne sais quoi“ —; posledice pa so strašne ... Da je bil Kleopatrin nos krajši, bi se bilo spremenilo vse lice zemlje.“ Celo naslov komedije s podnaslovom — Kozarec vode ali posledice in vzroki — kakor da je reminiscenca iz Pascala. In tudi metoda zabavnega pisanja ima svojega velikega zagovornika v Voltaireu; piši kakor hočeš, samo ne dolgočasi nas. Malce frivolno, kaj ne? Francozu ne; ker ni tako težak kakor smo mi in zna ceniti tudi zabavo zavoljo zabave. In Scribea so imenovali največjega zabavnika svojega stoletja.

Kozarec vode je star preko osemdeset let, a je tako fino brušen, da se iskri še danes v vseh mavričnih barvah vedrega francoskega humorja. Komaj kak žarek je za nas obledel. Tehnika te veseloigre je naravnost vzorna; dejanje, napeto od prvega do zadnjega prizora, teče bistro in se ustavi samo, kadar hoče pisatelj z mirnim prehodom gledalčevo dovtetnost pripraviti za nov aktiven naskok. Dijalog prekipeva od duhovitosti, a je vseskozi v službi dramatičnosti, to se pravi, da je vsaka replika v zvezi z dejanjem in situacijo, neprestano se kreše značaj ob značaj, z vsakim stavkom se premakne razmerje osebe do osebe. Vsi ti čudoviti dueti Bolingbroka z Mashamom, kraljico ali vojvodinjo — poleg Bolingbroka glavno junakinjo — so sama zalezovanja, sami spopadi, same praske, same izgubljene ali dobljene bitke. Nikjer nedramatičnega duhovičenja ali razmišljanja. Scribe je poznal kakor malokdo gledališče in občinstvo in je vedel, kaj je učinkovito. Globok ni, tudi ni hotel biti, a mojster je v tehniki in vseh spretnostih in umetnostih, ki jamčijo dramatiku uspeh.

Ko je Sardou s svojim dramskim prvencem propadel, se je zalezal v samoto in študiral in študiral Scribea in skrivnosti njegove tehnike. A še vse večji mož je spoznal v Scribeu mojstra vseh gledaliških sredstev: Ibsen. Glej samo, kako večče pripravlja Scribe nastop kake nove osebe, in zasleduj enako skrbno uvajanje pri Ibsenu. To se mi zdi največji Scribeov uspeh.

Ponatisk dovoljen
le z označbo vira.

Gledališki list izhaja vsak ponedeljek in prinaša poročila o repertoarju Narodnega gledališča v Ljubljani, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, kratke članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Sodelujejo: Fran Albrecht, Anton Funtek, Pavel Golia, Fran Govekar, Matej Hubad, Friderik Juvančič, Pavel Kozina, Alojzij Kraigher, Ivan Lah, Anton Lajovic, Ivan Prijatelj, Ivan Vavpotič, Josip Vidmar, Oton Župančič in dr.

TISKARNA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI